

Predor pod Šmarijem. (Fotografoval J. Šiška.)

se poslovim in kličem: dobro došel v Novem mestu!

Da nam sestavek preveč ne naraste, opisali bomo prelepo vožnjo od Novega mesta ob Krki do Straže pozneje. Sedaj povemo samo nekatere splošne reči. Proga od Ljubljane do Novega mesta je dolga 74 km in 672 m, od Novega mesta do Straže 8 km in 294 m. Od Ljubljane do Grosuplja imata novomeška in kočevska železnica jedno progo, ki je dolga 20 km 817 m; od Grosuplja do Novega mesta meri proga 53 km 855 m, do Kočevja pa 49 km 487 m. Vsa dolenska proga je toraj sedaj dolga 132 km in 453 m. Železna cesta od Grosuplja do Novega mesta se je začela delati dne 12. kim. l. 1892.; dne 7. mal. travna t. l. je peljal prvi vlak komisijo v Novo mesto, dne 27. mal. travna pa v Stražo. Delo se je vršilo ugodno in hitro; delavci so se pa na 9. (trebanjskem) oddelku jako pritoževali o raznih težavah z dotičnim podjetnikom. Zemljišča, po katerih vozi železnica, so sedaj tu pa tam razkosana, kar bo oviralo obdelovanje. Zlasti pa se zdi, da se je odkupovala zemlja semtertje le prenilko.

No, preostri ne smemo biti. Vsaka občestna naprava ima kako stvar, ki ni všeč vsem ali je celó kateremu v nesrečo. Brez žrtev pa se ne stori nobeno — najmanj še veliko delo. Za vse rane tudi železnica ne bo dala zaželenega zdravlila.

Vrivajo se nam še razne misli o preteklosti, in razne nade o bodočnosti dolenske dežele. Ker tukaj ne modrujemo o rečeh, katerih ne moremo premeniti in katerih ne moremo pridobiti, povejmo rajši besedo o slavnostni vožnji dne 31. velikega travna. S slovesnostjo radi začnemo delo, še rajši je končavamo. Pri železnici je tudi taka. Omenjeni dan je vozil slavnostni vlak razne goste — okrog 100 jih je bilo — iz Ljubljane v Novo mesto in Stražo, potem nazaj v Ljubljano.

Ob 8. uri onega dne se je zbralo na ljubljanskem kolodvoru lepo število raznih zastopnikov: trgovinskega ministerstva, kranjske deželne vlade, ravnateljstva državnih železnic, državnih in deželnih poslancev in drugih, da odrinejo z vlakom na dolensko stran. Trgovinsko ministerstvo je zastopal vitez Wittek in ob enem načeloval vsej slavnosti. Že ob cestah okoli Ljubljane, koder se je peljal vlak, pozdravljalo ga je občinstvo. Stroj je bil ozaljšan s cesarskim orlom in deželnim grbom, pa z raznimi zastavami, med katerimi so se bliščale slovenske trobojnice. Polagoma se je vil „železni črv“ naprej in naprej na Dolenjsko in se ni ustavil,

dokler ni došel do Grosuplja. Slavnost namreč je veljala le temu delu, ki je od Grosuplja do Straže. Pisatelja teh vrstic vznemirja še vedno vprašanje, odkod je ime Grosuplje, in želi si, da bi odgovoril na to kak jezikoslovec: večina gostov pa ni imela veselja za slovensko jezikoslovje, marveč je rajši pokusila slovensko kapljico in si vnela pogum za nadaljno vožnjo.

Pri Grosuplju mahne vlak na novo progo in pozdravi prijazen kraj, ki ga uzreš na desno in levo. Pa tudi ljudje hité, da vračajo pozdrave, v raznih oblekah, navadnih in prazničnih, v večjih in manjših gruclah. Ne motim se, ako pravim, da je v večini teh opazovalcev vstajalo lahno čudenje: „Na, sedaj je tukaj, kdo bi si bil mislil, da jo doživim!“

Prisrčni in slovesni pozdravi so se začeli v Žalini. Občinski odbor, duhovščina, šolska mladina in druga množica je pričakovala na vseh kolodvorih vlak in pozdravila načelnika slavnosti. Jako slovesen je bil pozdrav v Višnji gori. Lepo se je tukaj družil mestni in deželski značaj. Občinski možje z županom, duhovščina, šolska mladina, ženstvo v prelepi narodni noši in naposled še meščanska godba — to je bila lepa slika! Pa so jo zato tudi radi ogledovali gosti. Godba sicer ni bila, da bi jo človek poslušal v koncertu, a iz polnih prsij so prihajali ti glasovi cesarske pesmi in pa iz godal, ki so častita zaradi starosti. Prijazna Višnja gora se vidi žal jako malo od kolodvora; a ko bi Višnjani pozdravljali vsak vlak tako lepo, ostal bi človek kar tukaj.

Tudi Zatičina ni zaostala, ne: iznenadila je goste z drugo posebnostjo — lepim petjem. Kdor je videl te postave, postave polne življenja in veselja, kdor je slišal to mило slovensko petje, ta ga ne pozabi nikdar.

Ne morem naštevati vseh posameznih prizorov, ne omenjati nagovorov, ki so izražali

1894